

Inhoud

- **3** Van de redactie
- **4** 2007 in vogelvlucht
- **5** Kerncijfers
- **6** Wel en Wee
- **9** Acties: 27 april India-middag in Zutphen
- **10** Linus en de APJL
- **12** Inkanyezi, thuisbasis voor Dick de Rooij
- **13** Rust en aandacht in Hyderabad
- **15** Buren in de Kaukasus
- **17** Een kijkje in de Russische keuken
- **18** Muziektherapie in Kiev
- **19** Natuurlijk bevallen in Casa Angela
- **20** Kopzorgen voor Guainumbi
- **21** Solidariteitsactie

Van de redactie

Stuk voor stuk fantastische mensen vertellen u in deze editie van *de rOndbrief* hoe zij een steentje bijdragen om van onze wereld een beter oord te maken. Lees bijvoorbeeld wat Bep Janson en Martine Boormeester motiveert om een deel van hun tijd aan het werk bij het IHF te besteden. Kijk wat Dick de Rooij drijft en wat hij in Zuid-Afrika doet om de ster van Inkanyezi (= Zoeloe voor ster) in de krottenwijk Alexandra steeds meer te doen stralen. Sta perplex over wat Linus, een zevendeklasser - ja echt, u leest het goed - in Dar es Salaam heeft bedacht en doet om het leven van de kinderen in een weeshuis lichter en draaglijker te maken. Ook als u de berichten over verre Europese landen als Armenië, Georgië, Rusland of de Oekraïne leest, kan het niet anders of u wordt gegrepen door wat men daar tot stand brengt. Hetzelfde geldt voor wat Renate Keller-Ignacio en Ute Craemer of de medewerkers van Guainumbi in de krottenwijken van São Paulo doen. Allemaal mensen die in schijnbaar uitzichtloze omstandigheden hoop bieden en zicht op een betere toekomst. Het kan gewoon niet anders of het enthousiasme en vuur van deze mensen slaat over op een paar van onze lezers of op hun vrienden- en kennissenkring zodat ook zij vrijwilliger willen worden bij het IHF. Er liggen grote en kleine taken te wachten op uitvoering: u kunt portefeuillehouder worden, secretaris, bureaumedewerker, ambassadeur of marktkraamhouder. Grijp uw kans!

Algemeen

Het afgelopen jaar vertoonde een duidelijke stijging in de schenkingen zodat het totaalbedrag 38% hoger lag dan in 2006 - een fantastisch resultaat! De oplage van *de rOndbrief* steeg naar 1740. Op steun uit de vrije schenkingen werd 43 keer een beroep gedaan, 18 van de aanvragen werden toegekend. Van de overige aanvragen werd een deel doorverwezen, een deel afgewezen omdat niet aan de voorwaarden voldaan werd en een deel niet gehonoreerd omdat er onvoldoende vrije middelen waren. Ook werd een groot bedrag gerichte schenkingen naar de desbetreffende projecten overgemaakt. Meer informatie hierover vindt u op onze website.

Door de peetschappen werd het voor 83 kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen mogelijk een vrijeschool te bezoeken. Ook uw bijdragen aan de acties van Lot Hooghiemstra voor de Lesedi-school en van Claartje Wijnbergh voor de slachtoffers van het auto-ongeluk in Zuid-Afrika waren hartverwarmend.

Bestuur

De belangrijkste onderwerpen in het afgelopen jaar waren: samenwerking met anderen, externe fondswerving, de statuten, diverse evaluaties en procedures. Dit alles kwam aan de orde in de tien vergaderingen van het algemeen en het dagelijks bestuur. Er is gedeeltelijk succes geboekt bij het zoeken van vrijwilligers voor diverse vacatures. Gelukkig hebben we een coördinator voor de marktkraam gevonden en iemand voor de zo belangrijke PR-functie. Het zag er naar uit dat ook de secretarisfunctie vervuld zou worden maar dat is jammer genoeg niet doorgegaan. Het baart ons zorgen dat wij voor een aantal functies nog steeds geen vrijwilligers hebben gevonden.

Tot onze spijt heeft Rogier van der Kruk zijn werk voor de Europaportefeuille gestaakt. De portefeuille Azië & Pacific is korte tijd waargenomen maar uiteindelijk nog steeds vacant. Joke Doorschodt die per 2008 zou stoppen, is bereid haar werk nog enige tijd waar te nemen.

Reizen

Gijs Langeslag heeft in Stockholm deelgenomen aan de vergadering van de Europese Hulpfondsen, de zgn. ENDA-meeting. Truus Warrink heeft projecten bezocht in Zuid-Afrika en Annie Hopster in Georgië en Armenië.

Kantoor

Het IHF kantoor en de administratie waren enige tijd uitgeschakeld door de verbouwing van het Ionagebouw. Joke Doorschodt heeft inmiddels kans gezien de daardoor ontstane chaos met hard werken de baas te worden. Mede dankzij Jacques van den Boogaart en Lou de Boer zijn de boekhouding en automatisering nog weer beter aangepast aan onze organisatie.

Samenwerking met andere organisaties

De NAFO, het samenwerkingsverband tussen de Stichting Helias, de Stichting ter Bevordering van de Heilpedagogie, de Iona Stichting en het IHF kreeg weer meer reliëf. Gesprekken over praktische samenwerking met de Iona Stichting zijn voortgezet. Diverse fondsen, waaronder de Stichting ATO en de Elise Spykman Stichting, hebben projecten van het IHF gesteund.

Markten en andere activiteiten

Bernd Ebbo Visser nam helaas afscheid van het IHF. Gelukkig is de coördinatie van de markten nu in goede handen bij Bep Janson. Zij wordt ondersteund door Joke Doorschodt en bijgestaan door anderen die op markten en bazaars onze marktkraam bemensen. Zij vervullen, evenals onze ambassadeurs, een belangrijke rol bij het vergroten van de naamsbekendheid van het Internationaal Hulpfonds.

Marjolein Grobben, IHF-ambassadeur, organiseerde een geslaagd concert t.b.v. een project in Israël.

Ontwikkelingen in de projecten

Tijdens bezoeken en andere contacten bracht de portefeuillehouder Spaanstalig Latijns-Amerika het belang van samenwerking onder de aandacht. Dit lijkt effect te hebben. In Argentinië wordt binnenkort een Waldorffederatie opgericht en krijgt een jonge school steun van twee zusterscholen. In Costa Rica wordt een bijscholingscursus georganiseerd voor alle leerkrachten.

Na het verkeersongeval eind 2006 waarbij o.a. twee begeleiders van de South African Federation for Waldorf Schools betrokken waren, kreeg het IHF een aanvraag voor een schoolbegeleider. Deze is gevonden in de persoon van Dick de Rooij die al eerder in Zuid-Afrika had gewerkt.

De portefeuillehouder Afrika is erin geslaagd om samen met Europese en Nederlandse fondsen twee jaar salaris te sponsoren. Dit is ook van belang voor Europa omdat dit een stap in de richting van verdere samenwerking betekent!

Toekomst

In de nabije toekomst zal veel afhangen van de schenkingsbereidheid van ons in de rijke westerse landen. Bij een deel van de vrijescholen in de grote steden van met name Afrika en Azië is er een grote toestroom van leerlingen. Enerzijds is het verheugend dat zij zich genoodzaakt zien om uit te breiden maar anderzijds baart het zorgen dat nieuwbouw moeilijk of nauwelijks te realiseren is door de gigantisch stijgende grondprijzen. Ook is het moeilijk docenten te vinden.

Wij willen graag voorkomen dat kinderen afgewezen worden door ruimtegebrek en een tekort aan goed opgeleide leerkrachten. In 2008 willen wij onze PR verder uitbreiden. Ook willen wij doorgaan met het werken aan een nauwere samenwerking met de Nederlandse en Europese fondsen. Zo hopen wij steeds meer mensen enthousiast te maken om regelmatig iets te schenken zodat wij in de komende jaren weer meer kinderen de mogelijkheid en ruimte kunnen bieden om vrijeschoolonderwijs te volgen.

Kerncijfers

Kerncijfers 2007* (in euro's)

2007

2006

Inkomsten

Ontvangen gerichte schenkingen	180.220	119.169
Ontvangen vrije schenkingen	65.456	58.540
Totaal ontvangen schenkingen	245.676	177.709

Rente-inkomsten	1.346	1.689
Overige baten	0	0

Uitgaven

Overgemaakt naar projecten	214.063	148.038
waarvan naar: Europa	10.661	19.117
Afrika	83.446	63.517
Azië & Pacific	57.843	23.710
Zuid-Amerika	62.113	38.729
Overige	2.965	
(Solidariteitsfonds en peetschappen)**	(38.938)	(29.447)

Kosten organisatie	22.117	22.550
--------------------	--------	--------

Vervolg 2007 in vogelvlucht

Tot slot

Wij danken het Heilpedagogisch Verbond voor het belangeloos ter beschikking stellen van een vergaderruimte in het Edith Maryon College, Wilfried Nauta voor het telkens invoeren van de nieuwe gegevens op onze website en de stichting Antropia voor de kantoorruimte die voor een vriendenprijs gehuurd kan worden. Ook danken wij natuurlijk van harte al onze trouwe donateurs, de vrijescholen die bijna € 9000 aan marktgeldten schonken en iedereen die ons werk op enigerlei wijze heeft gesteund.

Toelichting kerncijfers

Dankzij uw giften hebben 59 projecten steun kunnen ontvangen en hebben de mensen daar een stukje van hun idealen op het gebied van de vrijeschoolpedagogiek kunnen verwezenlijken. In totaal is door u € 245.676 gedoneerd, ruim 38% meer dan vorig jaar. Onze hartelijke dank hiervoor! De organisatiekosten zijn t.o.v. 2006 licht gedaald, waardoor het kostenpercentage dat in 2006 12,69% bedroeg, fors lager is, namelijk 9%.

Vermeldenswaard is dat met hulp van verschillende andere Europese fondsen het mogelijk is gemaakt dat Dick de Rooij twee jaar lang ondersteuning kan bieden aan de vrijescholen in Zuid-Afrika. Het IHF draagt hieraan € 12.000 bij, de andere Europese fondsen samen € 36.000.

Ik hoop dat u ons werk ook in 2008 weer mogelijk wilt maken.

NICO GROOT, PENNINGMEESTER

*) Omwille van de leesbaarheid is gekozen voor deze vorm van financiële verslaglegging. Wilt u de jaarrekening toegestuurd krijgen, dan kunt u zich wenden tot het secretariaat.

**) De ontvangsten voor het solidariteitsfonds en de peetschappen staan tussen haakjes omdat deze ook reeds opgenomen zijn in de bedragen per werelddeel.

Mededelingen

De **openingstijden** van het IHF kantoor zijn woensdag van **9.00 tot 17.00 uur**. Voor dringende vragen kunt u op andere dagen bellen naar de telefoonnummers die op de voicemail staan aangegeven. U kunt altijd mailen naar info@internationaalhulpfonds.nl

Betaalt u via **Girotel**? Vermeld dan svp uw naam en adres zodat wij u kunnen bedanken en *de rOndbrief* toezenden.

Door de toegenomen kosten zagen wij ons genoodzaakt de **minimumbijdragen** per 1 januari 2008 te verhogen. De **eenmalige bijdrage** is nu **€ 10** en de **minimumbijdrage voor vaste donateurs** is **€ 20**. Wij hopen op uw begrip en vertrouwen erop dat u ons zult blijven steunen.

Het **Internationaal Hulpfonds** heeft van de belastingdienst een zgn. ANBI erkenning gekregen en is daarmee **erkend als goed doel**. Schenkingen aan het IHF zijn dus aftrekbaar voor de inkomstenbelasting.

Vacatures

Het Internationaal Hulpfonds zoekt

Secretaris

Het IHF wil graag in contact komen met iemand die als secretaris van het bestuur wil helpen het hulpfonds verder uit te bouwen en vorm te geven.

Van de secretaris verwachten wij dat hij/zij:

- contacten kan leggen en onderhouden.
- de agenda en de verslaglegging van de vergaderingen verzorgt en het jaarverslag schrijft
- de verantwoordelijkheid voor het secretariaat draagt en de secretariaatsmedewerk(st)er aanstuurt
- het IHF met enthousiasme vertegenwoordigt
- ong.1 dagdeel per 2 weken voor deze functie beschikbaar heeft

Lijkt het u een uitdaging te functioneren binnen een groep enthousiaste vrijwilligers die probeert de buitenlandse projecten zoveel mogelijk te ondersteunen? Neem dan contact op met de voorzitter van het bestuur dhr. G. Langeslag: gijs.langeslag@planet.nl; 06-18205978.

Portefeuillehouders

voor (een deel van) **Europa en Azië & Pacific**

- Vindt u het leuk om geregeld contact te hebben met projecten in het buitenland
- Bent u geïnteresseerd in vrijeschoolpedagogie?
- Voelt u zich betrokken bij het werk van het IHF in een van deze gebieden?
- Kunt u ong. een dagdeel per week aan dit interessante portefeuillewerk besteden?

Neem dan contact op met de voorzitter van het bestuur dhr. G. Langeslag: gijs.langeslag@planet.nl; 06-18205978.
Voor meer informatie www.internationaalhulpfonds.nl

Secretariaatsmedewerk(st)er (8 à 10 uur/week)

Bent u

- geïnteresseerd in internationale contacten?
- enigszins stressbestendig?
- ook in het Engels taalvaardig?

Dan is deze leuke en zelfstandige functie misschien iets voor u.

Wij verwachten dat u

- zelfstandig kunt werken
- de administratie voert
- contacten onderhoudt met onze donateurs en met de projecten in het buitenland
- de financiële overzichten bijhoudt (ondersteund door een deskundige)
- de algemene bestuursvergaderingen notuleert (10x per jaar)

Wij bieden u een zelfstandige functie, een eigen kantoorruimte en een ruime vrijwilligersvergoeding.

Lijkt het u een uitdaging om mee te helpen aan de internationale ontwikkeling van de vrijeschoolpedagogie en daardoor zoveel mogelijk kinderen de kans te bieden vrijeschoolonderwijs te volgen? Neem dan contact op met de voorzitter van het bestuur dhr. G. Langeslag: gijs.langeslag@planet.nl; 06-18205978.

Ambassadeurs

die het IHF verder onder de aandacht willen brengen. Laat uw hart spreken en word IHF-ambassadeur! **Meer weten?** Bel 0343-514392 of mail naar info@internationaalhulpfonds.nl

Marktkraamhouders

voor vrijeschoolmarkten en bazaars. Daarvoor kunt u bellen naar 0343-514392 of mailen naar info@internationaalhulpfonds.nl

Nieuw bij het IHF

Nu de kinderen groter worden

Tijd is een groot goed. We moeten er bewust mee omgaan. Vrijwilligerswerk vind ik belangrijk en zinvol. Ik heb het altijd gedaan. Toen we een gezin kregen, volgde mijn vrijwilligerswerk de opvoeding en tijdsbesteding van de kinderen. Vanaf hun eerste stap binnen de vrijeschool kun je aan de slag als klassenouder, bestuurslid, toneelspeler, of bij de jaarfeestengroep. Waar je je ook dienstbaar maakt, de band met je kinderen en hun school wordt er sterker door.

Ook langs de lijn van het sportveld weet men je te vinden. Je kunt altijd wel iets doen bij de sportclub van je kinderen. Heel wat jaren loop je mee om de kinderen aan te moedigen, rijd je op zaterdag naar weer een andere wedstrijd, sta je achter de bar, help je bij evenementen. Voor je het weet ben je onmisbaar voor de club en is het hele weekend bezet.

Zinnvolle tijdsbesteding in de Spaanse Pyreneeën

De kinderen zijn nu groot en gaan hun eigen weg. Ik hoef niet overal meer bij te zijn. Tijd voor iets nieuws dus! Tijdens gezamenlijke wandelingen en autoritten vertelde een vriendin enthousiast over haar werk voor het IHF. Door haar vuur aangestoken, ben ik gaan praten met het bestuur. Binnen het IHF was o.a. behoefte aan een PR functionaris. Ofschoon PR niet mijn vak is, wilde ik het toch proberen. Na drie maanden te hebben meegelopen, heb ik gemerkt dat het werk leuk, zinvol en uitdagend genoeg is om mij met het IHF te verbinden.

Oorspronkelijk kom ik uit Zeeuws-Vlaanderen, vlakbij de Belgische grens. Na mijn studie in België ging ik bij St. Christophorus in Bosch en Duin met heilpedagogische kinderen werken.

Tropenjaren volgens velen, maar tevens een ervaring waar je je hele leven uit kunt putten. Daarna werd ik remedial teacher op een vrijeschool. De laatste jaren zet ik beide ervaringen in bij het speciaal onderwijs.

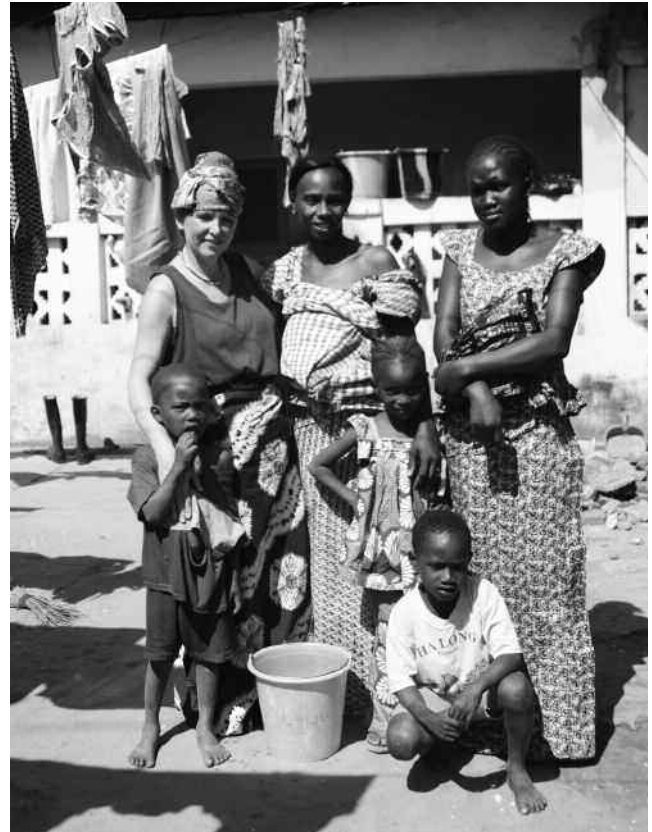
Behalve pedagoog ben ik een echte organisator. Ik vind het leuk om lijnen uit te zetten, structuur te creëren. Dit komt nu goed van pas bij mijn taak het IHF steeds meer bekendheid te geven.

Jullie horen nog van mij!

MARTINE BOERMEESTER

Een steentje bijdragen

Bep Janson is sinds 2007 coördinator van de IHF marktkraam. Zij houdt de data van de markten en bazaars op vrijescholen e.d. bij en probeert dan mensen in te schakelen om daar in de marktkraam te staan. Ook moet zij zorgen dat de spullen in Driebergen worden opgehaald en teruggebracht en bijhouden of er spullen moeten worden bijbesteld.

Een dag in een Senegalees gezin

Bep vertelt dat zij een paar jaar geleden met een groep bekenden naar Senegal is geweest. Dat was een onvergetelijke ervaring en riep veel vragen bij haar op. "Je kunt je niet voorstellen wat een diepe indruk dat op mij gemaakt heeft", vertelt Bep. "Ik lag er 's nachts van wakker. In het reisprogramma was opgenomen dat je een dag in een gezin meedraaide: de afwas deed, water haalde en met de was hielp, de kinderen verzorgde, kookte, werkelijk alles. Het leven is er zo anders en de mensen zijn zo warm en hartelijk. Hier in Nederland waar iedereen een hek om zijn tuin heeft, de voordeur op slot doet en waar je een afspraak moet maken als je elkaar wilt zien, lijkt het dan kil."

"Vanaf die tijd vroeg ik me af wat ik kon doen, hoe ik mijn steentje bij kon dragen. Toen ik een keer in de wachtkamer bij de dokter in *de rOndbrief* bladerde, zag ik dat er iemand voor de markten gevraagd werd. Dat sprak me aan. Je hebt heel direct contact met mensen. Het geeft voldoening en het is gezellig. Net een dagje uit. "Wat ik het mooiste vind, is om de Pampatoys spullen uit Argentinië hier te verkopen. Zo worden er lijnen over de hele wereld gespannen die mensen met elkaar verbinden. Daaraan wil ik graag meewerken, dat vind ik mooi."

*** dank u * shenorhagal * köszi * tau * doh je * hvala * Continenten in het kort**

wel en wee

Voor de kerst vertelde **Truus Warrink** op de Kemphaan in **Almere** voor de medewerkers van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling een verhaal. Als dank schonken zij € 100 voor de Inkanyezi-School in Johannesburg, Zuid-Afrika. Hartelijk dank voor dit mooie gebaar!

De **Vrije School Parcival, Amstelveen** krijgt nieuw meubilair voor de 2e en 6e klas en biedt het overtuigend geworden meubilair aan voor een school die het kan gebruiken.

Debora Zachariasse en **Michiel van Hoorn** uit **Zeist**, hebben een grote hoeveelheid KAPLA houtjes geschenken. Het leeuwendeel is al meegestuurd met **Truus Warrink** naar de Hekima-School in Tanzania. Het resterende deel wordt naar de Max Stibbe-School in Zuid-Afrika gebracht waar de houtjes zullen rouleren in klas 1, 2 en 3. Het geschenk is met gejuich ontvangen.

Ich möchte mich **herzlich bei Ihnen bedanken**, dass Sie meine maltherapeutische Ausbildung bei EMERALD in Den Haag finanziell unterstützt haben. Mit Hilfe von Ihnen und anderen konnte ich dieses Studium mit der letzten Ausbildungseinheit beenden. Ich danke Ihnen nochmals herzlichst,
ERZSEBET ZIMRE, BUDAPEST, UNGARN

Het is al weer lang geleden dat de **twalfde klas** van de **Tavisufali Waldorfschool**, in Tbilisi, **Georgië**, op kunstreis ging. Een ervaring voor de leerlingen waarop ze nog

lang kunnen teren en waarvan ze de beelden met zich meedragen in de toekomst. Dat weten we door hun levendige en enthousiaste verhalen. Wij zijn de donateurs van het IHF dankbaar dat ze deze reis mede mogelijk hebben gemaakt.

HET LERARENTEAM VAN KLAS 12

You know how they have something like 90 words for snow in the Eskimo language? Well, we wish there were **90 different ways of saying thank you** to you and particularly to Lot Hooghiemstra. Things are very hard for the people at Lesedi, but, due to the overwhelming generosity of the people in Europe, we have managed to pay the November and December salaries. We are very, very grateful!

LESEDI WALDORFSCHOOL, SOUTH AFRICA

We would like to say 'Thank you' to all the educators, the donors Henry, Mommy, Elise, Truus and everybody who had an influence on **our daughter Wandisile** during her schooling at **McGregor Waldorf-School**. We know that you looked after her, worried about her, reprimanded her, helped her and encouraged her but most of all we appreciate because you love her. We are satisfied with what she has become and we believe that what you have contributed to her life is going to manifest into something very great. Thank you is all we can say and deep in our hearts we believe that God will richly bless you and give you the strength to continue with the great work you are doing.

THE HLATSHWAYO FAMILY

Afrika

Steun het Bus Fund van de **McGregor Waldorf-School** in **Zuid-Afrika**, dan kunnen wij en nog 26 andere kinderen naar school.

Uw bijdragen zijn heel welkom o.v.v. code 9212, Bus Fund

Allemaal met de bus

Azië

Van 28 april tot en met 2 mei 2008 wordt in het **Ratchasuda College** van de **Mahidol University** in **Bangkok, Thailand**, al weer de zevende **Asian Teachers' Training (ATT)** gehouden. Een groep Nederlandse trainers: Paul van Meurs, Adri van der Palen, Gerard Reijngoud, Gea Weeren, Annechien Wijnbergh, zullen samen met Hermann Wessels, een Duitse eurutmist en Napat, een Thaise muzikleerkracht, de verschillende cursusonderdelen verzorgen. Het thema van deze ATT is het drievoudig mensbeeld en de rol die dit speelt in de vrijeschoolpedagogie.

Zuid-Amerika

Pampatoys, van de **Pepito Moreno-School** in **Argentinië**, organiseerde een wondermooi feest om 2007 af te sluiten. Wij zijn enorm tevreden met het behaalde resultaat én met de teamgeest van de groep! Het was ontroerend om de vrouwen te horen vertellen hoe Pampatoys hun leven veranderd heeft.

Bedankt voor de samenwerking.

ANNEMIE

Feest bij Pampatoys

2007 Omzet IHF marktkraam op bazaars en markten

VOK Driebergen	€ 443
Winkeltje Tiel	€ 257
Amstelveen	€ 285
Harderwijk	€ 339
Tiel	€ 245
Zutphen	€ 161
Hoorn	€ 415
Zoetermeer	€ 124
Deventer en Zwolle	€ 859
Nijmegen	€ 400
Den Haag	€ 208
Totaal	€ 3736

Geschonken marktgeden in 2007

Vrijeschool Nijmegen-kledingmarkt	€ 250
Vrijeschool A. Roland Holst, Bergen	€ 400
Vrijeschool Almelo	€ 150
Vrijeschool Oudorp - kledingmarkt	€ 852
Vrijeschool Harderwijk	€ 206
Vrije Peuterspeelgroep Amersfoort	€ 300
Vrijeschool Harderwijk	€ 662
Vrijeschool Nijmegen - kledingmarkt	€ 150
Vrijeschool Den Haag	€ 1500
Vrijeschool Den Haag	€ 4425
Totaal	€ 8895

Continentalen in het kort

Omdat de weg naar de **Vale de Luz-School**, in **Nova Friburgo, Brazilië**, door hevige overstromingen en aardverschuivingen ontoegankelijk geworden was, moest er begin 2007 een ander onderkomen gevonden worden. De gemeente stelde tijdelijk een gebouw in een volkswijk ter beschikking. Dit zorgde voor de nodige emoties en bracht extra kosten met zich mee om het pand enigszins aan te passen. Na enige tijd bemerkte het lerarencollege een duidelijke verbetering in de relatie met de ouders. Door de kortere afstand was het voor hen gemakkelijker om hun kinderen van school op te halen en met de leerkrachten in gesprek te raken. Omdat er bovendien geen uitzicht was op betere bereikbaarheid van het vroegere schoolgebouw, heeft men besloten in deze wijk te blijven. Begin 2008 vond de school een geschikt nieuw gebouw dat men t.z.t. hoopt te kopen. De school heeft behoefte aan financiële steun voor de huur en de lerensalarissen.

U kunt helpen door uw bijdrage te storten o.v.v. code 9277

ACOMI, de **Associação Comunitaria Micael**, probeert sinds 1982 de levensomstandigheden in de sloppenwijk Jardim Boa Vista, **São Paulo, Brazilië** te verbeteren. Dat gebeurt vooral door scholing van de jeugd om maatschappelijke uitsluiting in de toekomst te voorkomen. Op dit moment ontwikkelt ACOMI activiteiten voor ong. 200 kinderen en jongeren onder het motto **Je bent een Talent!**

Huiswerkbegeleiding ACOMI

50% van de leerlingen van openbare scholen in Brazilië kan na vier jaar lagere school nauwelijks lezen en schrijven en 40% van de kinderen verlaat de school vóór hun veertiende! Aan deze situatie probeert ACOMI een einde te maken door

therapie, huiswerkbegeleiding, extra rekenen en taal, muziek, handwerken en kunstzinnige vakken.

Wilt u ACOMI graag helpen bij dit belangrijke werk? Geef dan een bijdrage o.v.v. code 9279

Emeline Claassen heeft onlangs weer een bezoek gebracht aan de **Micael-School in Quito, Ecuador**. Er zijn nu 54 leerlingen. Zij heeft weer een kijkje genomen in de klassen en nabesprekingen daarover gevoerd met de leerkrachten. Ook vond Emeline weer gelegenheid om kunstzinnig met hen te werken. Er is nog heel veel te doen en een lange weg te gaan.

Uw bijdragen voor het schoolje kunt u storten o.v.v. code 9289, Micael

Geslaagde oudermiddag

Ik werk als vrijwilliger in de sloppenwijken van **Lima, in Peru**, bij het project **Aynimundo** en leef en werk met mensen die in pure armoede leven. Van hen leer ik wat hoop is, moed, kracht en doorzettingsvermogen. Onlangs bezocht ik de zomerschool van Aynimundo in Pamplona: zand, honden, varkens, kinderen, geen water, nauwelijks elektriciteit maar in dat kleine houten lokaaltje keken 25 kinderen mij glunderend aan.

GERTRUI STEYAERT

Glunderende kinderen

Acties

Sponsorloterij

U kunt zich opgeven voor de sponsorloterij en zo het Internationaal Hulpfonds steunen. Naast het donateurschap en de schenkingen die het IHF ontvangt, bieden de sponsorloten een vaste bron van inkomsten en dus meer zekerheid en continuïteit voor het werk van het Internationaal Hulpfonds.

Hoe werkt het?

U koopt één of meer loten t.b.v. het Internationaal Hulpfonds (no: **142338**). Een lot kost € 6,80; de helft hiervan gaat naar het IHF. Per jaar zijn er 13 trekkingen. Met de loten maakt u wekelijks kans op de hoofdprijs van € 100.000. Wie een lot neemt, speelt mee tot wederopzegging. Opzeggen kan schriftelijk en op **elk gewenst** moment bij de loterij.

Voor deelname, bel 0900-300 1400 (20 cpm), kijk op www.sponsorloterij.nl of bel ons, dan sturen wij u een folder met een bon waarmee u zich kunt opgeven. Wij wensen u veel succes!

Actie voor India

Op **zondag 27 april** is er om **15.00 uur** een **India middag** t.b.v. de vier **Waldorfscholen in Hyderabad** op **Vrije School de IJssel**, Henri Dunantweg 4, **Zutphen**; entree volwassenen € 10, kinderen € 5.

Het programma:

- introductie over de vrijescholen in Hyderabad
- klassieke Indiase tempeldans afgewisseld door Bhajans (Indiase liederen)
- klassieke Indiase zangoefening
- verhaal met mime

Kaarten bij De Koehoorn, Dieserstraat 33, Zutphen; bij Vrije School de IJssel, of via tel. 0575-515908 of e-mail rheamvincent@hotmail.com

Nataraja

Linus en de 'Ambassadors of Peace, Joy and Love'

De Hekima-School, gevestigd in Dar es Salaam, Tanzania, werd in 1997 opgericht door twee Tanzaniaanse echtparen uit de zakenwereld. Het is tot nu toe de enige vrijeschool in het land. Omdat in Tanzania een school pas officieel erkend wordt als die beschikt over een eigen gebouw, is er in 2005 een mooi stuk grond aangekocht voor dit doel. Truus Warrink, portefeuillehouder voor Afrika, was dit jaar drie weken lang stagebegeleidster op de school.

Vanuit de opleiding voor kleuterleidsters in Kaapstad ben ik gevraagd om drie kleuterleidsters van de Hekima-Waldorf-School te begeleiden. Twee van hen hadden de theoretische opleiding al voltooid en voor de praktijkstage hadden zij nog een docent nodig. Ik heb die kans met beide handen aangegrepen en ben naar Dar es Salaam gereisd. De Hekima-School had ik nog niet eerder bezocht en dit leek mij een mooie gelegenheid om de school goed te leren kennen.

De leerlingen komen uit alle lagen van de bevolking: er zijn kinderen van hoog opgeleide ouders met een goede baan bij de regering en kinderen van de tuinman en de buschauffeur. Het meest bijzondere vind ik het weeskinderenproject. Van de 170 leerlingen zijn er 40 wees. Tanzania kampt, net als vele andere Afrikaanse landen, met een groot aantal aidswezen. Normaal gesproken worden kinderen in de familie opgevangen als hun ouders overlijden en zal een tante of oom voor de achtergebleven kinderen zorgen. Omdat er in de huidige situatie maar weinig tantes of ooms overleven, gaan de kinderen naar een oma of moeten zij zich op straat zien te redden.

De Hekima-School wil voor een aantal weeskinderen sponsors zoeken zodat zij naar school kunnen en een doel in hun leven krijgen. Het project loopt al een aantal jaren en is een groot succes! Inmiddels zijn er 12 kinderen uit een gezinsvervangend tehuis op

Nu mét Waldorf diploma

Vele pootjes baden pootje in de zee

school. De 28 andere weeskinderen wonen bij een oma of tante, vaak in omstandigheden die wij ons in het rijke westen niet kunnen voorstellen. Ik ben een dag meegegaan naar de wijken waar deze kinderen vandaan komen. Via de wijkbestuurders krijgt de school aanvragen. Samen met een ambtenaar zoekt een van de leerkrachten de kinderen op om te kijken of ze in aanmerking komen voor een schoolsponsorschap.

Daar liep ik dan op een donderdag in de vochtige hitte die je 's morgens om 7 uur al naar een douche doet verlangen. De huisjes in de krottenwijk verdienen die naam eigenlijk niet. Vier muren met een gat als deur en soms een opening als raam. Op de grond liggen wat vodden en stukken schuimplastic waarvan je vermoedt dat erop geslapen wordt. Er staan wat emmers voor water, er is een primitief kooktoestel waarop met houtskool gekookt wordt en aan de muur hangen wat kleren aan een haak. Aan het golfplaten dak hangen muskietennetten. Die worden gratis verstrekt en zijn hard nodig want de malariamug vliegt hier volop. De huisjes staan dicht op elkaar en ertussen zijn zandweggetjes die in het regenseizoen veranderen in modderstromen. De mensen leven voornamelijk buiten want binnen lijkt het wel een sauna! Water en toiletten vind je her en der op een centrale plaats in de wijk.

De oma die wij bezochten, zag er oud en ziek uit. Ze zou eigenlijk naar het ziekenhuis moeten. Zij zorgt voor drie kleinkinderen: een jongenstweeling van vijf en een meisje van vier. Een van de jongens is erg ziek, hij heeft malaria. Soms brengen de burens iets, anders is er geen eten.

Hoe oud de kinderen zijn, weet oma niet. De naam van de vader is onbekend. Toch moet zij volgens de regels met een soort akte kunnen aantonen dat dit haar kleinkinderen zijn en dat de ouders overleden zijn. De kinderen worden getest op hiv en aids en krijgen, indien nodig, medicijnen. Als dit allemaal in orde is, komt zo'n kindje op de wachtlijst voor de Hekima-School en als er sponsors gevonden zijn voor het schoolgeld en de transportkosten kan het kind daadwerkelijk naar school. Door de twee maaltijden per dag en de liefdevolle aandacht die ze op Hekima krijgen, gaat hun gezondheid en levenslust met sprongen vooruit.

Klassewerk

In de pedagogische vergadering werd gesproken over een club die de 7e klas had opgericht. Die club heet: Ambassadors of Peace, Joy and Love, de APJL. In het begin snapte ik niet waar het over ging, maar na een tijdje werd duidelijk dat de 7e klas zich het lot van weeskinderen aantrekt. De oprichter, Linus, had een weeshuis gezien waar 85 kinderen verzorgd werden door één vrouw; er was helemaal niets, de kinderen konden alleen maar op de grond zitten. Hij is toen met die kinderen gaan spelen en zo ontstond bij hem het idee om dit samen met zijn klasgenoten te gaan doen. Inmiddels hebben ze 15 leden en zijn de taken verdeeld. Er is een voorzitter en een penningmeester, er zijn regels opgesteld en er is een programma gemaakt. Omdat ze geen of weinig geld hebben, hebben ze besloten om de weeskinderen gewoon te bezoeken en spelletjes met hen te doen, hen aandacht te geven. Ik vond dit zo bijzonder dat ik heb gevraagd of ik met Linus mocht praten en zo kreeg ik zijn levensgeschiedenis te horen.

Linus is in 1994 geboren in het noordwesten van Tanzania. Toen hij drie en een half was, overleden zijn beide ouders aan aids en ging hij bij zijn grootvader en oom wonen. Zijn oom behandelde hem slecht. Niet alleen werd hij als slaafje gebruikt maar ook werd hij seksueel misbruikt. Toen hij 7 jaar was, liep hij weg en kwam hij op straat terecht. Om in leven te blijven moest hij stelen en werd hij door oudere straatkinderen aangezet om allerlei slechte dingen te doen. Op een dag hoorde hij op de radio over mensen die weeskinderen opvingen in hun eigen huis. Hij prentte goed in zijn hoofd waar het huis was en ging er naar op zoek. Dar es Salaam is zeer uitgestrekt en Linus heeft als zevenjarig jongetje dagenlang gelopen om het huis te vinden. Hij slaagde erin het te bereiken, zakte op de stoep in elkaar en raakte in coma. Hij werd naar het ziekenhuis gebracht waar bleek dat hij niet alleen malaria had maar ook nog een aantal andere ziektes. Hij moest ruim drie weken in het ziekenhuis blijven en werd daar geïnterviewd voor de radio. Onder de luisteraars was ook zijn oom die meteen naar het ziekenhuis ging om hem - zoals Linus het zegt - te stelen. Gelukkig konden de verpleegsters dat verhinderen! Uiteindelijk is hij terecht gekomen in het huis dat hij zocht; het huis van een Tanzaniaans gezin met 4 eigen kinderen en 12 weeskinderen. De ouders in dit gezinsvervangende tehuis behoren tot

Linus

de Bahai gemeenschap, een religieuze beweging die veel sociale initiatieven ontplooit. De school waar de kinderen aanvankelijk naar toe gingen, was niet erg kindvriendelijk en de pleegouders besloten uiteindelijk om alle kinderen naar de Hekima-School te sturen. "Vanaf die dag was ik echt gelukkig", zegt Linus. Hij is een getalenteerd menskind, speelt gitaar en treedt op bij feesten, partijen en begrafenissen. Ook is hij een prachtige toneelspeler en een intelligente leerling. Maar het mooiste is wel zijn sociale bewogenheid die hem ertoe gebracht heeft de APJL club op te richten om in ieder geval voor een aantal van de vele weeskinderen in Tanzania iets te doen.

Als u - net als Linus - een van deze kinderen wilt steunen, meldt u zich dan aan voor een peetschap. (Zie de Solidariteitsactie en peetschappen op blz. 21 en 22.)

TRUUS WARRINK

De APJL club vergadert

Inkanyezi, thuisbasis voor Dick de Rooij

Dick de Rooij werkt twee jaar lang voor de 'Federation of Waldorfschools in South Africa' als mentor/teachers' trainer voor de Waldorf-Schools in het noorden van Zuid-Afrika, een werkgebied van zo'n 400 km². Samenwerking tussen de Europese hulpfondsen heeft dit mogelijk gemaakt.

Mijn thuisbasis is de Inkanyezi-School in de township Alexandra in Johannesburg, een wijk met duizenden krottenwoninkjes op en in elkaar, overal marktkraampjes, was aan de lijn, dieren, mensen die dingen mee naar huis slepen, huisvuil in open containers, openbare toiletten en stank. Sinds mijn vorige bezoek is er nog meer bij gebouwd. Alexandra is propvol en is er op achteruit gegaan. De criminaliteit is sterk toegenomen en het is er absoluut onveilig voor een blanke alleen.

Het welkom op school was warm. De kinderen herkenden 'teacher Diek' nog en ik kwam armen te kort om iedereen te knuffelen. De school is enorm gegroeid en heeft nu 360 leerlingen. Fantastisch dat zoveel kinderen uit deze wijk van het vrijeschoolonderwijs mogen genieten en dat Waldorfeducation er zo'n belangrijke plaats inneemt! Ouders sturen hun kinderen naar de Inkanyezi-School omdat ze daar gezien worden en er met liefde lesgegeven wordt. Ze weten dat goed onderwijs de enige manier is om een toekomst op te bouwen.

De schaduwkant van de groei is het ruimtegebrek, de te grote klassen en te weinig goed opgeleide leerkrachten. Er is een groot tekort aan schoolmateriaal en tafeltjes en stoeltjes. De 47 kinderen van klas 3 zitten met 6 à 7 kinderen rondom twee tafeltjes. Zelfs de klep van de piano biedt plaats aan twee leerlingen.

In het begin was het zoeken naar mijn plek want ik ben nu in dienst van de 'Federation'. Ik observeer in de klassen en dankzij het grote vertrouwen van de leerkrachten kan ik hier vrij werken. Een groot deel van mijn taak bestaat uit coaching, inhoud brengen en organisatorische problemen oplossen. Verder ben ik betrokken bij een tehuis voor aidswezen en een timmerwerkplaats.

Lesedi danst

Eens in de zes weken ga ik een week naar het hoge noorden naar de Lesedi-School. Die ligt in the middle of nowhere, tegen de grens met Botswana. Na 16 km zandweg langs kleine nederzettingjes kom je bij hoge rotsbergen. In de vallei ligt Madietane, een

Inkanyezi springt

dorpje ver weg van alle drukte, waar de koeien, geiten en ezels over de zand- en graswegen lopen. Je wordt altijd begroet door kinderen die vrolijk met de auto meelopen.

Tegen de rand van de berg ligt een prachtig schooltje, de Lesedi Waldorf-School met 130 leerlingen, gesticht door een heel bijzondere vrouw, Emily Moabelo. De school bestaat uit gebouwtjes van 2 à 3 klaslokalen, huisjes voor de leerkrachten en een internaat voor 60 kinderen. Opvallend is de rust en stilte en de geconcentreerdheid van de leerlingen. Heel anders dan bij de kinderen uit Alexandra die leven in een omgeving vol lawaai en geweld.

De leerkrachten zijn blij als er bezoek komt en het volgen van workshops na school is geen enkel probleem. De school heeft een zware tijd achter de rug en heeft door een dramatisch ongeval drie mensen verloren. Ook hadden de leerkrachten een paar maanden geen salaris ontvangen. Gelukkig heeft het IHF en m.n. Lot Hooghiemstra hiervoor een fantastisch bedrag ingezameld. Mijn verblijf hier vind ik iedere keer weer bijzonder. De natuur is prachtig en de sterrenhemel overweldigend. 's Avonds hoor je alleen de bavianen op zoek naar voedsel in het dorpje.

Verder ben ik betrokken bij de Village-School in Irene (noordelijk van Tshwane). Een prachtig schooltje in een oude paardenboerderij dat na een zware crisis weer op de goede weg is. Er zijn nu 45 leerlingen en hopelijk zet de groei door. Hier begeleid ik het leraarcollege en geef ik ondersteuning bij de werving van nieuwe leerlingen.

Ik ben dankbaar in Zuid-Afrika mee te kunnen helpen aan Waldorfeducation in de townships en zo mee te werken aan het waarmaken van het gezegde van Nelson Mandela: 'Every child is born to shine'. Het is hard werken en lang niet altijd gemakkelijk. Het cultuurverschil is groot, maar gelukkig weet ik er steeds beter mee om te gaan. Ik geniet van de vrijheid, de cultuur, de vriendschap, de spanning en het avontuur.

DICK DE ROOIJ

Helpen kunt u door uw bijdrage te storten o.v.v. code: 9204 Federation; 9210 Irene; 9211 Inkanyezi; 9214 Lesedi

Rust en aandacht in Hyderabad

Rhea met het hoofd van de Prerana-School

In een land met meer dan een miljard mensen - India, in een stad met meer dan acht miljoen inwoners - Hyderabad, bevinden zich vier juweeltjes. Het ene meer gepolijst, meer af dan het andere, het andere juist weer stralender in zijn oorspronkelijkheid en ruwheid. Vier vrijescholen, elk met eigen sfeer, kwaliteit en streefdoelen. Één doel hebben ze allemaal gemeen: aan zoveel mogelijk kinderen vrijeschoolonderwijs bieden. Wat ze ook gemeen hebben, is dat alle vier de scholen op het punt staan te verhuizen naar een grotere locatie.

Een korte geschiedenis: na de stichting van de Slokaschool in 1997, werd deze langdurig en met grote bezieling en bevlogenheid begeleid door Tine Bruinsma die telkens voor een half jaar naar Hyderabad ging om de leerkrachten daar op te leiden. Toen de Slokaschool na zo'n 5 jaar vol was, werden de kinderen die niet geplaatst konden worden - veelal uit de armere bevolkingsgroepen - opgenomen door een echtpaar dat al leiding gaf aan een school voor voortgezet onderwijs en zo ontstond Prerana. Een jaar eerder hadden twee zussen, die in hun zoektocht naar goed onderwijs per toeval het vrijeschoolonderwijs ontdekten, Diksha opgericht. In 2003 ontstond, door een afsplitsing van Sloka, de vierde school, Abhaya.

Ook nu is Sloka, gesitueerd in een dure buurt, met 300 leerlingen nog steeds de grootste school. Klas 7 en 8, de hoogste klassen, hebben nog wel wat vrijeschoolelementen in het leerplan maar neigen naar een meer reguliere aanpak. Alle klassen hebben rond 30 leerlingen afkomstig uit de economisch beter gesitueerde bevolkingsgroepen. Sloka vraagt dan ook van alle vier de scholen de hoogste ouderbijdrage en herbergt maar weinig kinderen uit de armste - en middenklasse van de bevolking. De leerlingenpopulatie bestaat bijna geheel uit hindoes, met een aantal kinderen van oorspronkelijk Europese afkomst en er zijn helemaal geen zorgkinderen. De school is gehuisvest in enkele grote villa's. Binnen de vier temperamenten zou je kunnen zeggen dat de Sloka-School het meest flegmatisch genoemd kan worden.

Nadat Margaretha en Alexandra Buijsman in 1996 in de hitte van de Indiase zomer met ruim dertig kinderen in een kleuterklas hadden gewerkt aan vrijeschoolonderwijs, werd in 1997 Sloka, de eerste van vier vrijescholen in Hyderabad, gesticht. Rhea Vincent, portefeuillehoudster voor India, ging begin 2008 naar Hyderabad. Bij het schrijven van haar verslag vielen haar, terugkijkend, elementen van de vier temperamenten op in de scholen die zij bezocht.

De tegenhanger van deze 'rijkeluisschool' is Prerana. De oprichters ervan hebben de grootste idealen en maken het zichzelf het lastigst. Ten eerste bestaat de populatie van de Prerana-School uit zowel hindoes, moslims als christenen en wordt er met al deze godsdiensten in het leerplan rekening gehouden. Daarnaast hanteren zij het 'sliding-scale' principe wat inhoudt dat er bij het bepalen van de ouderbijdrage wordt gekeken naar het inkomen en de leefomstandigheden van een kind. Als een vader net een ongeluk heeft gehad bijvoorbeeld - in India bestaan er amper ziektekostenverzekeringen - houdt men daar rekening mee. Bovendien is het beleid van de school erop gericht ook kinderen op te nemen die extra zorg nodig hebben. Op de 90 leerlingen zijn er 10% zorgkinderen. Dit beleid vraagt om aandacht voor een gezonde balans zodat de extra belasting voor de leerkrachten afzonderlijk en voor de school als geheel niet te zwaar wordt. Prerana heeft de minst aantrekkelijke behuizing. Mede hierdoor is het moeilijker om aan goede leerkrachten te komen. De school is in feite onderbezet. Wat mij opviel was dat het leerkrachtenteam een enigszins melancholische uitstraling heeft.

Diksha is een vitale school met 120 leerlingen die voornamelijk tot de hindoe bevolking behoren. 10% van de kinderen betaalt geen schoolgeld. Vijf van deze kinderen worden gesponsord door buitenlandse organisaties en de rest door rijke Indiërs. Er is een duidelijk beleid t.a.v. zorgkinderen; er zijn er vijf in de onderbouw en vier in de kleuterklas. Diksha zou ik sanguinisch noemen.

Noten tot muziek gefloten

Stilletjes in de knutselhoek

Abhaya is ontstaan vanuit onvrede en verontwaardiging. Hoe heerlijk cholericus en eerlijk is eerlijk, zo kwam het leerkrachten-team ook op mij over. Stevige, doortastende dames met een uitgesproken mening die weten wat ze vinden, weten wat ze willen en het vervolgens gaan doen. Zo waren ook de lessen die ik bijwoonde vol energie en vitaliteit. Abhaya is gevestigd in een authentiek en romantisch complex van kleine gebouwtjes rondom een grote, door prachtige bomen beschaduwde binnenplaats. Abhaya neemt geen zorgkinderen aan en van de 95 leerlingen zijn er zeven die de halve ouderbijdrage betalen of helemaal geen. Het IHF sponsort vier van deze kinderen.

Met zo'n 14 fulltimers en 3 parttimers, kent de school een zeer goede lerarenbezetting. De school is mij opgevallen door de studiehouding, de intense wil om te leren. Elke dag blijft het hele lerarencollege een half uur extra op school om samen kennis en vaardigheden te vergroten.

In alle scholen bemerkte ik een zeer grote toewijding aan het werk dat er wordt gedaan. Een goede zorg voor de klaslokalen, die o.a. tevoorschijn kwam in de prachtige bordtekeningen op echt 'afgeëcte' schoolborden; sommige lokalen hadden er zelfs twee. Er hing mooi werk van de kinderen aan de muren en er was veel bewegingsmateriaal, zoals pittenzakjes, trommels, ritmestokjes en dergelijke in de klassen. Wat mij opviel was dat er veel Europese liedjes werden gezongen en dat over het algemeen het zingen nog aan kwaliteit zou kunnen winnen. Daarnaast wordt er veel tijd en aandacht besteed aan het kunstzinnige werk in de schriften. Er is nog nauwelijks enige vorm van differentiatie of zelfstandigheid. Op alle scholen maakten de kinderen een open, spontane en blijde indruk.

Merkwaardig genoeg staan alle vier de scholen op het punt te verhuizen en zijn ze bezig met het aankopen van land en het ontwerpen en bouwen van een nieuwe school. India maakt een enorme economische groei door. Daardoor trekken nog meer mensen naar de steden. Hyderabad is wat men noemt een 'boom city', waardoor de grondprijzen in de stad tot fabelachtige hoogte gestegen zijn. De scholen zijn toe aan uitbreiding maar natuurlijk niet in staat om zulke bedragen, soms wel een miljoen euro, te

betalen. De sterk gestegen huurprijzen kunnen ze evenmin opbrengen. Ze zien zich daardoor gedwongen ver buiten het centrum van de stad land aan te kopen voor nieuwbouw.

Wat mij erg blij stemt, is dat de vier scholen tegenwoordig een samenwerkingsverband hebben. Eens per jaar komen alle leerkrachten bij elkaar om naar het leerplan te kijken en ervaringen daarover uit te wisselen. Er wordt tamelijk streng vastgehouden aan het leerplan zoals dat door Rudolf Steiner is uitgestippeld. Tegelijkertijd wordt er gezocht naar aanvullingen en aanpassingen vanuit de eigen cultuur. Zo wordt in de tweede klas een periode aan Franciscus besteed en worden er de rest van het jaar verhalen over Indiase heiligen verteld. In de vierde klas komt naast de Edda de Ramayana aan bod en in de vijfde, naast de Griekse verhalen, de Mahabharata, een eeuwenoud Indiaas epos. Uiteraard worden de hindoe feesten met evenveel zorg en aandacht gevierd als de christelijke en de moslim feesten. De leerkrachten van alle vier de scholen spreken tegenwoordig elk jaar met elkaar over eventuele aanvullingen en aanpassingen aan de eigen cultuur.

Weer thuis in Nederland ben ik alleen maar ontzettend dankbaar dat ik hier geboren ben en mag wonen want het leven in een Indiase metropool vind ik geen pretje. Des te belangrijker is het dat de Waldorfscholen onze steun krijgen. In de chaotische, zinnenvernietigende hel van deze stad vormen zij stuk voor stuk kleine oasen van rust, waar de kinderen nog iets kunnen ervaren van stilte, een ingetogen stemming, van aandachtig luisteren en verrijkende beelden. Beelden van schoonheid en mogelijkheden waardoor zij kunnen genieten van de kracht en de rust die ritme, ruimte en bezieling geven. En, niet te vergeten, waar - met onze hulp - arm en rijk, hindoe, moslim en christen met elkaar kunnen spelen en opgroeien tot betrokken wereldburgers.

U kunt deze scholen steunen door een bijdrage o.v.v. de volgende codes: Diksha 9342, Sloka 9345, Prerana 9361, Abhaya 9362

RHEA VINCENT

Meer weten? Kom naar de India-middag op zondag 27 april om 15.00 uur in Vrije School de IJssel in Zutphen!

Handjes versieren voor het islamitische Eid feest

De Tavisufali Waldorf-School in Tbilisi

Toen ik arriveerde bij de Waldorf-School Tavisufali in Tbilisi, **Georgië**, werd ik hartelijk en warm ontvangen door het leraren-college dat juist in vergadering was. Het was een levendige vergadering die o.a. vanwege een gastdocent uit Duitsland in het Duits, Engels en Georgisch gehouden werd. Voor mij gaf dat de dynamiek, toewijding en saamhorigheid van het lerarenteam duidelijk weer. De stichter van de school, Lewan Gelaia, die ook jarenlang directeur was, heeft zich inmiddels teruggetrokken. De eerste indruk die ik van zijn opvolger, Buchuti Tsanava, een jonge antroposofische architect kreeg, was positief. Hij kwam op mij over als een heldere denker en goede spreker, iemand die moeilijke vragen niet uit de weg gaat en duidelijk is in zijn antwoorden. Al met al lijkt hij een bekwame manager.

Buchuti's taak is niet gemakkelijk. De staat bemoeit zich veel met het onderwijs. De Georgische regering heeft besloten schooldirecteuren maar voor een beperkt aantal jaren aan te stellen aan een bepaalde school. Daarna worden zij overgeplaatst naar een andere school. Dit betekent dat in principe de Waldorfschool in Tbilisi in de toekomst geleid zou kunnen worden door iemand die geheel onbekend is met de vrijeschoolpedagogie. Ook is er een juridisch probleem met het stadsbestuur t.a.v. de grond waarop het schoolgebouw staat. Voordat er aan verdere uitbreiding van de school gedacht kan worden, zal dit probleem opgelost moeten worden. Ook met het kleuteronderwijs bemoeit de staat zich: kleuterscholen moeten voortaan minimaal 100 leerlingen hebben. Omdat de Waldorf kleuterschool niet aan deze eis kon voldoen, heeft men besloten een particuliere school te worden. Overigens doen zowel de school als de kleuterschool het heel erg goed.

Biologie excursie in Georgië

Er is maar een vrijeschool in Jerevan, Armenië en een vrijeschool en een heilpedagogische vrijeschool in Tbilisi, Georgië. De Armeense school werd 14 jaar geleden opgericht en de Georgische scholen 17 jaar geleden. Vorig jaar oktober bracht Annie Hopster, portefeuillehouder voor de Kaukasus, opnieuw een bezoek aan de vrijescholen in deze twee landen.

Dat blijkt bijvoorbeeld ook uit de reizen die Stefan Beck, een van de leraren, voor bovenbouwklassen organiseert naar steden die voor het vrijeschoolonderwijs belangrijk zijn, zoals bijv. Athene. Een enorme taak, waarvoor het hele jaar door geld ingezameld wordt. De bijdrage van het IHF aan de school in 2007 is gebruikt voor het verbouwen en inrichten van een handvaardigheidlokaal voor o.a. het vak boekbinden.

Financieel heeft de school het natuurlijk niet gemakkelijk. De kosten zijn hoog, de salarissen laag. De ouders worden nu een bijdrage gevraagd. Tbilisi is een grote stad en transport is voor velen een probleem. Een aantal ouders heeft een busje georganiseerd om hun kinderen naar school te brengen en op te halen, maar ook dit kost natuurlijk veel. Een kaartje voor de metro - die vrij dicht bij de school komt - is twee keer zo duur geworden. Hoewel het voor onze begrippen bijna niets kost (ongeveer 15 eurocent), is het voor de meeste mensen hier veel geld; Georgië is nog steeds een arm land.

Toen de Michaelschool in Tbilisi 10 jaar bestond

Verder bezocht ik de heilpedagogische Michaelschool in Tbilisi. Nadat een aardbeving de school totaal verwoest had, werd er tenslotte in 2006 een geheel nieuw gebouw betrokken dat door Software AG Duitsland gefinancierd was. De nieuwe school is in organische stijl gebouwd en ingericht volgens het gedachtegoed van de vrijeschool. Er is nu ook een bovenbouw met werkplaatsen waar de jongelui voorbereid worden op een beroep. Er zijn zelfs twee kamers voor gasten in de school - een potentiële bron van inkomsten! Zulke eigen inkomsten zijn nodig, want vaak is het moeilijk om het geld voor exploitatie en onderhoud bij elkaar te krijgen.

In de hoofdstad van **Armenië** had ik om te beginnen een merkwaardige ervaring: we reden op het Plein van de Republiek in Jerevan, met fonteinen en lichtspel toen een chanson van Charles Aznavour over het plein galmde. Aznavour is de zoon van één van de vele geëmigreerde Armeniërs (er wonen meer Armeniërs buiten dan in Armenië) die door hun financiële ondersteuning het land economisch gaande houden.

Armenië dat na het uiteenvallen van de Sovjetunie een klein, geïsoleerd land is, besloeg ooit een gebied bijna tien maal zo groot. Hoewel er sinds een aantal jaren een wapenstilstand is, is het land toch nog in staat van oorlog met Azerbeidzjan. Ook met Turkije heeft Armenië slechte betrekkingen, wat niet verwonderlijk is na de genocide van bijna een eeuw geleden. Er zijn maar vier grensovergangen: drie naar Georgië en één naar Iran. De berg Ararat, hét symbool van Armenië, ligt vlak over de grens in Turkije.

De nieuwe mensa in Jerevan

De Waldorf-School Aregnazan in de hoofdstad Jerevan begon 14 jaar geleden als een deel van een staatschool; de school deelde een gebouw met de reguliere school, wat vaak tot problemen leidde. Elke keer als bijvoorbeeld de leraren en ouders van de Waldorfschool een lokaal gerenoveerd hadden, werd het 'ontei-gend' en kregen zij een ander oud lokaal toegewezen.

Ongeveer drie jaar geleden stond de school voor de keuze om een particuliere school te worden of ten onder te gaan. Besloten werd door te gaan, met mevrouw Tsovinar als directrice. Zij is een heel bijzondere en begaafde vrouw, al heel lang bekend met de antroposofie en het vrijeschoolonderwijs. Ook beweegt zij zich gemakkelijk in Armeense politieke kringen, wat de school enorm geholpen heeft.

Een grote schenking van een Duitse particulier heeft de school in staat gesteld hoognodige verbeteringen aan te brengen aan het gebouw (inclusief drie 'echte' toiletten). Ook hebben 'Die Freunde der Erziehungskunst' geld geschonken voor een prachtig ingerichte mensa. Deze mensa geeft je als bezoeker het gevoel in het hart van de school te zijn. Hij is niet alleen praktisch maar is ook van enorm belang voor de sociale samenhang. Altijd zie je er wel leraren en leerlingen met elkaar praten.

Het is verheugend dat er zeer recent een contract is getekend waardoor de school het gebouw 30 jaar lang mag gebruiken. Dat

heeft de school een gymzaal opgeleverd en de mogelijkheid om daar nog een verdieping bovenop te bouwen. Daardoor komt er ook ruimte voor de kleuterschool die nu elders in de stad gevestigd is.

Tijdens mijn bezoek bleek dat er 13 leerlingen heilpedagogisch onderwijs nodig hebben. Een aantal leerkrachten zou in principe dit onderwijs kunnen geven, maar een geschikte ruimte ontbrak. In een ad-hocvergadering met leerkrachten en nog drie andere bezoekers uit Nederland en Duitsland werd er met enthousiasme gezocht naar een oplossing. Al snel leidde dit tot een concreet voorstel en actie. De nieuwe omstandigheden maken het mogelijk een goede heilpedagogische afdeling in te gaan richten. In de tussentijd wordt een aparte ruimte buiten de school gehuurd.

De ouders van de 350 leerlingen betalen € 30 per maand. Dit is voldoende voor tweederde van de salarissen, zodat leraren nog steeds moeten bijverdienen; sommigen hebben zelfs twee of drie banen. Ondanks het feit dat in Armenië het leraarschap laag gewaardeerd wordt, werken er naar verhouding veel mannen op deze school. Ook hier viel mij de grote toewijding van het leraren-college aan de idealen van de vrijeschool op!

De buurlanden Georgië en Armenië mogen veel van elkaar verschillen, de lerarencolleges op de vrijescholen in deze twee landen hebben in ieder geval één ding gemeen: hun enthousiasme voor vrijeschoolonderwijs.

De in dit artikel genoemde scholen kunt u steunen door uw bijdrage o.v.v. code 9339 (Aregnazan Waldorfschool, Jerevan), code 9326 (Waldorfschool Tavisufali, Tbilisi) en code 93252 (Heilpedagogische Michaelschool, Tbilisi)

ANNIE HOPSTER

Toneel op de Aregnazan Waldorf-School

Een kijkje in de Russische keuken

Cursus in dagcentrum Toermalijn

De belangrijkste plek in een Russische woning is de keuken. Daar wordt niet alleen gekookt en gegeten, maar ook gepraat, uren achtereen. Als je als buitenlander het geluk hebt het leven in zo'n keuken mee te maken, heb je echt iets van Rusland gezien. Wat voor moment van de dag het ook is, het is altijd etenstijd. Het bezoek wordt naar de keuken geloodst en aan de tafel gezet waarop steeds nieuwe gerechten verschijnen. Voor je het weet zijn er uren verstreken. Na afloop is niet alleen de maag gevuld, ook de ziel is verwarmd. Tijdens het eten begint het gesprek dat al gauw overgaat in allerlei filosofische bespiegelingen. Met hart en ziel zijn Russen in gesprek en niet zelden loopt de toon van het gesprek hoog op. Later komt de gitaar tevoorschijn en wordt er gezongen.

Vóór de perestrojka, in de sovjetijd, speelde een groot deel van het leven zich in de keuken af. Het was één van de plekken waar de antroposofie zich verspreidde. Praktisch iets met de antroposofie doen, was niet mogelijk. Pas eind tachtiger begin negentiger jaren kon de antroposofie naar buiten treden: er werden vrijescholen opgericht, de BD landbouw uitgeoefend, artsen gingen aan het werk, een euritmie opleiding ging van start. In die stroom werd ook het Ita Wegman Opleidingscentrum (IWO) opgericht. De ommezwaai van theorie naar praktijk ging niet zonder problemen. Al vrij snel werd besloten om van studenten aan het IWO te eisen dat zij in het vakgebied werkten, wat het aantal studenten flink terugbracht.

De afgelopen 15 jaar is de sociaaltherapeutische en heilpedagogische beweging verder gegroeid en in 2004 werd de hele beweging in een vereniging samengebracht. Het vinden van gekwalifi-

Rond de keukentafel

De driejarige opleiding heilpedagogie en sociale therapie van het Ita Wegman Opleidingscentrum in Moskou bestaat sinds 1993 en wordt voor 75% verzorgd door Russische docenten. Dankzij een samenwerkingsverband met de Pedagogische Universiteit is het mogelijk ook een door de staat erkend diploma uit te reiken. De studenten betalen € 300 per jaar, de overige kosten worden door Nederlandse en Duitse fondsen gefinancierd.

ceerde medewerkers blijft moeilijk. Behalve aan het magere salaris ligt dat ook aan de lage status van dit werk. Ontwikkeling en ontplooiing van kinderen met een verstandelijke handicap was niet aan de orde in de Russische samenleving. Het is hoopgevend dat er in de media nu meer aandacht komt voor kinderen en volwassenen die speciale zorg nodig hebben.

In de opleiding van het IWO wordt veel aandacht besteed aan de antroposofische zienswijze die uitgaat van de menselijke waardigheid van ieder individu, ongeacht de mate en de aard van een eventuele beperking. Zo kan ook beleefd worden dat het werken met gehandicapte mensen zinvol is. Bij menige student kun je een gevoel van opluchting bespeuren en een groeiend enthousiasme voor het vak. In de vele contacten met medewerkers van de Pedagogische Universiteit van Moskou, blijkt ook daar veel belangstelling te bestaan voor de antroposofische benadering. Voor de studenten in de 'speciale pedagogie' (zoals dit vak genoemd wordt in Rusland) wordt ook een keuzevak antroposofische heilpedagogie gegeven. Zij kunnen een korte stage lopen in het dagcentrum Toermalijn dat nauw met het IWO verbonden is. Iets van het enthousiasmerende van de antroposofische kijk stroomt zo verder de samenleving binnen.

De studenten van het IWO komen niet alleen uit Rusland, maar o.a. ook uit de Oekraïne en Wit-Rusland. Omgekeerd biedt het IWO hulp tot over de grenzen. Zo verzorgde het IWO in 2006 een cursus aan de vrijeschool in Jerevan, Armenië, waar een oud-studente van het IWO het initiatief nam tot het vormen van een heilpedagogische klas. Ook zijn er contacten met Bulgarije waar een heilpedagogische opleiding van start gaat.

Vanuit de keuken van vóór de perestrojka zijn we beland in de huidige tijd met steeds meer activiteiten. Als we 's avonds laat in onze eigen keuken in Moskou zitten, denken we soms - als de telefoon voor de vijfde keer rinkelt - met weemoed terug aan die goede oude tijd. Dan trekken we de stekker eruit en gaan bij een flinke pot thee eens lekker filosoferen.

Uw bijdragen zijn welkom o.v.v. code 93291

REMCO VAN DER PLAAT

Muziektherapie in de Oekraïne

Sinds 2002 is een groep mensen in de Oekraïne bezig met een opleiding muziektherapie. Veertien tot twintig studenten, allemaal werkzaam in het onderwijs of in de heilpedagogie, volgen deze studie die onder leiding staat van Oekraïense en buitenlandse, veelal uit Nederland afkomstige, docenten.

De opleiding, ooit breed begonnen met een grote groep studenten, allen getalenteerde en gemotiveerde vrouwen die naast hun werk de kracht vinden om meerdere keren per jaar bijeen te komen voor intensieve seminars, heeft zich sinds 2006 gespecialiseerd richting muziektherapie. Antroposofisch mensbeeld en geneeskunde, muziektherapeutische theorie en praktijk zijn onderdeel van de studie. In een westerse opleiding zouden we zeggen: eerst de opleiding afronden met een diploma en dan pas aan het werk ermee, maar hier in de Oekraïne werkt dat niet zo en worden nieuwe vaardigheden en inzichten meteen in de praktijk toegepast.

De studentengroep is in de loop van de tijd uitgebreid met een enthousiaste jonge violdocente en twee voormalige studenten van de Moskouse muziektherapieopleiding, die afgelopen zomer zijn afgestudeerd. Zij zijn van Rusland, uit Moskou en uit Archangelsk, helemaal in het noorden aan de Witte Zee, naar Kiev gekomen om hun kennis en vaardigheden verder te vergroten.

De inhoud van de cursus wordt individueel of in kleinere groepen in de perioden tussen de diverse seminars door de studenten onderling bestudeerd en besproken en in hun dagelijkse pedagogische of therapeutische werk gebruikt. De ervaringen die zij daarbij opdoen, helpen hen meer inzicht te krijgen in de werking van deze therapie bij diverse ontwikkelingsstoornissen. Om een begin te maken met het leren strijken, hebben zij bovendien de beschikking over enkele strijkinstrumenten: altchrotta's, een chrottaviool en een kinder-tenorchrotta. De chrotta is een van oorsprong Keltisch strijkinstrument met een uitgesproken volle, warme klank. Een compleet instrumentarium is door de gepensioneerde muziektherapeute Elisabeth Blumenthal in bruikleen gegeven en ook hebben gulle gevers nog een paar andere instrumenten geschonken. Deze instrumenten rouleren onder de studenten zodat iedereen een kans krijgt ze te leren bespelen.

Samenspel

De studenten hebben een gemeenschappelijke droom. In het op alle gebieden zo snel veranderende leven, waar oude samenhangen verdwijnen en nieuwe ontstaan, willen zij vanuit hun betrokkenheid met hun medemensen, meebouwen aan dat nieuwe door genezende kiemen te planten en te laten groeien. De muziek kan als geen ander medium verlichting brengen en genezend werken bij mensen met een ontwikkelingsprobleem.

Het seminar in januari 2008 stond in het teken van de psychiatrie. Een Nederlandse psychiater en een muziektherapeut gaven een inleiding en begeleidden de studenten op hun weg naar het ontwikkelen van een professionele attitude. Eind maart is men begonnen met de voorbereidingen voor de examenweken in juli die in Odessa gehouden zullen worden.

Uiteindelijk zal een praktijkjaar de opleiding besluiten. Voordat het zover is, moeten de studenten nog een chrotta bouwen. Daarvoor moeten ze naar Duitsland reizen. Als dat lukt, beschikt elke student over een basisinstrumentarium om mee te werken. Een eigen lier, een koperen boventoonfluit, en andere instrumenten hebben zij al gebouwd. Als laatste vereiste wacht de studenten in 2008 en 2009 nog een stage in het buitenland.

Dankzij de hulp van veel mensen en door de eigen inzet van de studenten zelf, komt de verwerkelijking van hun droom in zicht. Daarbij hebben zij echter nog financiële hulp nodig. Een deel van de studenten kan de reiskosten niet zelf betalen.

Wilt u hen daarbij helpen? Uw steun is zeer welkom o.v.v. code 9340, muziektherapie

WENDY VAN DRIESTEN

Leren strijken

Let op de vingerzetting

Zorg voor de instrumenten

Natuurlijk bevallen

Casa Angela, een uitbreiding van het wijkontwikkelingsproject Monte Azul in São Paulo, is eind vorig jaar feestelijk geopend. De geboortekliniek is vernoemd naar de inmiddels helaas overleden Angela Gehrke da Silva, die jarenlang als vroedvrouw in deze favela thuisbevallingen deed.

Grote zaal op de open dag

In Brazilië bevalt 90% van de vrouwen met een keizersnee. In de hoofden van de Braziliaanse bevolking waren bevallingen tot op heden onlosmakelijk verbonden met ziekenhuisopname en operatiezaal. Zelfs in de prentenboeken voor kinderen zie je dat baby's op deze manier ter wereld gebracht worden. Angela Gehrke da Silva, een inmiddels overleden vroedvrouw, heeft tijdens haar professionele leven nauwkeurig onderzoek gedaan, statistieken bijgehouden en fotomateriaal verzameld van de bevallingen die zij deed. Aan haar is het te danken dat wij konden aantonen dat thuisbevallingen niet alleen mogelijk zijn maar ook veilig. Haar documentatie bewijst dat er van de 1500 vrouwen die zij begeleidde slechts 3% voor een keizersnede in het ziekenhuis moest worden opgenomen. Voorts bleek dat vaders veel vaker bij thuisbevallingen aanwezig waren, dat er geen sprake was van vrouwen- of kindersterfte en dat verreweg de meeste borelingen op zijn minst zes maanden volledige borstvoeding kregen na een bevalling thuis. Met deze gegevens konden wij zelfs de meest verstokte voorstanders van de keizersnede bij de gezondheidsdiensten overtuigen. Het laatste gesprek dat wij met vier hoge ambtenaren van de gezondheidsdienst voerden, zullen wij ons altijd herinneren. Vilma Etsuko Nishi, een van de weinige vroedvrouwen die hier thuisbevallingen doet en nu de leiding heeft bij Casa Angela, liet zien hoe zij te werk gaat. Zij paste de massagetechniek toe die zij bij bevallingen gebruikt op een van de aanwezige vrouwelijke artsen om zo te demonstreren hoe deze techniek werkt en hoe prettig het is om mooie en ontspannende muziek daarbij te laten klinken. Dit alles had tot gevolg dat deze vrouw

Angela op huisbezoek

Thuis geboren

spontaan begon te vertellen over de traumatische en pijnlijke geboorte van haar dochter die met een keizersnee ter wereld werd gebracht. Daarna werd het gesprek persoonlijker en uiteindelijk leidde het tot toestemming voor de bouw van Casa Angela.

Vorig jaar februari werd het bereiken van het hoogste punt van de bouw gevierd met muziek, dans en een traditionele barbecue waarbij niet alleen de bouwvakkers werden uitgenodigd maar ook de toekomstige medewerkers en de wijkbewoners.

Onder leiding van de kunstenares Susanne Rotermund werkten talloze mensen mee aan het vormgeven van het interieur. In de tuin werden paadjes en kleine zithoekjes aangelegd voor de aanstaande ouders. N.a.v. de 'Internationale Week ter Bevordering van de Borstvoeding' openden wij al vóór de officiële inwijding onze deuren voor een breed publiek. Ook nodigden wij vertegenwoordigers uit van de regering, de gezondheidsdiensten en de ziektekostenverzekeringen, zonder uitzondering functionarissen die voor de subsidiëring van dit project belangrijk kunnen zijn.

Er waren workshops, voordrachten, discussiegroepen en kunstzinnige activiteiten rondom het thema borstvoeding. Het succes was enorm. In plaats van de verwachte 80 deelnemers kwamen er 170 mensen - merendeels vrouwen - uit alle lagen van de bevolking naar deze dag. De grote zaal was zo vol dat veel bezoekers met staanplaatsen genoeg moesten nemen. De deelnemers aan deze dag waren zonder uitzondering enthousiast en diep onder de indruk. Vooral de vrouwen die bij hun bevalling geholpen waren door Angela Gehrke da Silva, lieten duidelijk blijken hoe blij ze waren met deze nieuwe geboortekliniek.

Het is de bedoeling dat de kliniek 24 uur per dag open is en faciliteiten biedt voor 150 bevallingen per maand. Dat vergt een groot team vaste medewerkers wat alleen maar mogelijk is met staatssubsidie. Daarnaast zijn er nog tal van instrumenten nodig: sterilisator (€ 1700), kinderveegschaal (€ 200), couveuse (€ 4800), laryngoscoop (€ 115), 4 speciale bedden (à € 5000/stuk), instrumentarium (€ 1000), 6 matrassen (à € 175/stuk), bedrijfs-wasmachine (€ 1200), wasdroger (€ 1600), koelkast (€ 1000); diepvries (€ 700), computer (+printer e.d.: € 1000).

Wij zijn heel dankbaar voor uw bijdrage o.v.v. code 9274

RENATE KELLER-IGNACIO EN UTE CRAEMER

Brazilië

Kopzorgen in Guainumbi

In 2000 is in de favela Jardim Angela, een krottenwijk in het zuidelijke deel van de miljoenenstad São Paulo, Guainumbi begonnen. Dit project biedt dagopvang aan kinderen en volwassenen met een verstandelijke beperking en aan een kleine groep ook onderdak in een tehuis, Casa Micael.

Het project Guainumbi, voor mensen met een verstandelijke beperking, ligt midden in de wijk 'Jardim Angela' die volgens de statistieken tot de tien sociaal zwakste van São Paulo behoort. Van de 145.000 bewoners leeft 73% onder de absolute armoedegrens. Door deze overbevolkte en verpauperde krottenwijken waar de meest basale voorzieningen zoals water en elektriciteit ontbreken, wordt ernstige schade aan het milieu toegebracht vanwege illegale stortplaatsen, lozingen, open riolen en houtkap. De nijpende armoede, het ontbreken van werkgelegenheid en van mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, veroorzaken een geweldsspiraal en een hand over hand toenemende drugshandel en criminaliteit. Deze problemen schreeuwen om een oplossing en het is dringend noodzakelijk dat de leefomstandigheden in de wijk verbeteren. Guainumbi probeert bij de bevolking daarvoor bewustzijn te kweken en samen iets te ondernemen, de misstanden aan te pakken en bewoners te stimuleren het leven in eigen hand te nemen. De enige faciliteiten in de wijk zijn een handvol scholen, een politiepost en twee buslijnen. Omdat andere voorzieningen ontbreken, zijn de bewoners voor hun werk, een arts of dagelijkse boodschappen, aangewezen op andere stadsdelen die zij alleen maar via een enkele gammele brug kunnen bereiken.

Kerst in de kindergroep

Het leven in een krottenwijk is extra moeilijk voor mensen met een beperking. Naast de zorg voor de verstandelijk gehandicapten in de wijk probeert Guainumbi ook hun familie hulp te bieden. Dit kan direct in de vorm van voedsel en kleding zijn, maar ook indirect in de vorm van werk.

Door onderwijs en culturele vorming hopen wij onze pupillen te helpen zelfbewuste mensen te worden met gevoel voor eigenwaarde. Omdat wij handelen vanuit de antroposofische sociaaltherapie en heilpedagogie is voor ons een respectvolle benadering en hulp bij een individuele ontwikkeling vanzelfsprekend. Momenteel werken we met 55 volwassenen en 20 kinderen vanaf 7 jaar. Met een scala van bezigheden bevorderen wij hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid: wij maken uitstapjes en gaan op excursie, vieren de jaarfeesten, geven huishoudonderwijs en persoonlijke

Wijkopbouwwerksters

verzorging, handwerkles zoals bijv. weven en we doen gezelschapspelletjes met hen.

We hechten veel waarde aan het onderhouden van relaties met mensen die ons werk een warm hart toedragen. In nauwe samenwerking met de gemeente en drie andere regionale instellingen is Guainumbi nu een half jaar bezig met een wijkontwikkelingsproject voor schoolkinderen over cultuur en natuurbescherming. Een aantal van onze activiteiten wordt gesteund door het Instituut van de Rechten van de Mens en gedeeltelijk gefinancierd door het gemeentebestuur van São Paulo.

Voor de hulp aan gezinnen, het ziekenvervoer, het verblijf en de begeleiding van onze pupillen en de coördinatie van de bouwactiviteiten hebben we geen vaste bron van inkomsten. Glasschade, een kapot slot, een reparatie van de auto, verzekeringspremies en therapiekosten, dat alles geeft ons kopzorgen. Vorig jaar dreigde het tehuis Casa Micael zelfs te moeten sluiten omdat er geen vaste maandelijkse bedragen binnenkwamen. Gelukkig werd deze ramp afgewend door een groepje moeders dat met het initiatief kwam om de zorg voor de pupillen tijdelijk op zich te nemen totdat er een contract met het stadsbestuur afgesloten kon worden. Om door te kunnen gaan met onze huidige activiteiten en nieuwe projecten te kunnen ontwikkelen, doen wij een beroep op u, onze vrienden en donateurs. Iedereen die ons in het verleden heeft geholpen, willen wij van harte danken en wij hopen dat u Guainumbi ook in de toekomst een goed hart blijft toedragen.

U kunt ons steunen door uw bijdrage o.v.v. code 9268

AURELIANA MARIA DE MELO LIRA

Persoonlijke 'kopzorgen'

Teken voor de Toekomst

Bijna nergens ter wereld bestaat voor vrijescholen de luxe van overheidssubsidie zoals wij die hier kennen. Met de Solidariteitsactie willen wij zoveel mogelijk kinderen in de gelegenheid stellen om toch vrijeschoolonderwijs te volgen. Deze vorm van fondswerving blijkt heel positief te werken, omdat er een constante bron van inkomsten ontstaat waardoor de leerkrachten, kinderen en ouders in de projecten zich gewaardeerd en erkend voelen door betrokken mensen in het buitenland.

Met de Solidariteitsactie kunt u buitenlandse vrijescholen steunen door het schoolgeld te betalen voor kinderen van weliswaar onvoldoende draagkrachtige maar vaak erg gemotiveerde ouders. Het geld gaat naar het kinderfonds op de school. Ook individuele peetschappen zijn mogelijk via dit Solidariteitsfonds.

Wat u kunt doen:

1. Peet worden en **minimaal een jaar** het schoolgeld voor een kind betalen. U krijgt via het IHF de naam en een korte beschrijving van het kind met een foto en eens per jaar een kort verslag van z'n ontwikkeling.

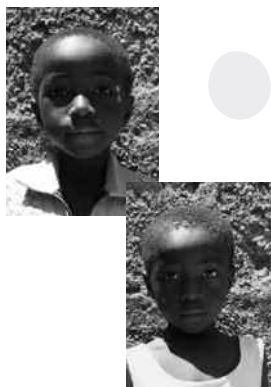
2. U kunt de Solidariteitsactie steunen door een bedrag te storten op onze rekening o.v.v. code 9370, Solidariteitsactie. Dit geld gaat naar het kinderfonds van de school van uw keuze. Hieraan is geen peetschap verbonden.

N.B.1: Omdat niet iedereen het volledige schoolgeld kan betalen (de bedragen liggen tussen € 20 en € 250 per maand) bestaat - behalve voor Vietnam - ook de mogelijkheid een peetschap met anderen te delen.

N.B.2: Voor scholen is het vaak heel moeilijk iemand vrij te maken die de administratie van de peetschappen bijhoudt. Wij hopen dat u er begrip voor hebt als de informatie over de kinderen eens niet zo vlot binnenkomt.

N.B.3: Geef altijd duidelijk aan voor hoe veel jaar u een peetschap wilt. Stoppen met een peetschap kan alleen door **schriftelijke opzegging** bij het secretariaat van het IHF.

Aangezien wij de informatie over de kinderen meestal pas toegestuurd krijgen zodra zich een peet meldt, hebben wij niet van alle kinderen foto's en gegevens in huis. Toch zijn er veel aanvragen, vooral van de Libera Scuola Waldorf in Palermo, Italië, de Perito Moreno-School in Buenos Aires, Argentinië, de Rudolf Steiner-School in Mbagathi, Kenia en de Aitiara-School in Botucatu, Brazilië. Ook voor kinderen in India, Nepal en Vietnam worden peten gezocht; en ook in andere landen wachten nog heel veel kinderen op een peet. Hieronder een aantal foto's en beschrijvingen van kinderen van wie we de gegevens al wel hebben.

De tweeling **Hasan** en **Hussein** zijn 5 jaar oud. Zij zijn wees en zitten op de **Hekima Waldorf-School** in **Dares Salaam**, Tanzania. De jongetjes, hun oma, drie andere kinderen met hun moeder en een oude man wonen samen in een éénkamerwoning. Er is nauwelijks voldoende geld om in hun levensonderhoud te voorzien en zeker te weinig om schoolgeld te betalen.

Ashish zit in de kleuterklas van de **Tashi Waldorf-School** in **Kathmandu**, Nepal. Zijn zusje Ashmita zit in de eerste klas. Hij speelt graag rustig met de blokken en de poppen. Schilderen en tekenen vindt hij leuk. Zijn ouders werken in de bouw en verdienen te weinig om het schoolgeld voor de kinderen te betalen.

Busiswa zit op de **McGregor Waldorf-School** in **McGregor**, Zuid-Afrika. Zij is zes jaar en woont met haar twee zussen in Zolani Township. Haar vader is postbode en haar moeder werkt in de fruitfabriek. Busiswa is een lief en verstandig meisje met een positieve uitstraling. Haar ouders verdienen niet genoeg om het schoolgeld te betalen.

Hampy, zit op de **Prerana Waldorf-School** in **Hydera-bad**, India. Zij is enig kind en heeft een moslim vader en een hindoe moeder. Hampy wordt hindoe opgevoed, wat zeer ongebruikelijk is als de vader moslim is. Beide ouders zijn leerkrachten met een zeer mager loon die onvoldoende verdienen om het hele schoolgeld te betalen.

Jyoti is een vriendelijk klein meisje. Ze zit in de kleuterklas van de **Tashi Waldorf-School** in **Kathmandu**, Nepal. Ze speelt graag met de blokken en de verkleedspullen. Met haar ouders, een grote broer en drie oudere zusjes woont ze in éénkamerwoning vlakbij school. Jyoti's vader is chauffeur en verdient te weinig om het schoolgeld te betalen.

Karolaine is 8 jaar en zit op de **Vale de Luz-School** in **Nova Friburgo**, Brazilië. Het is een schat van een meisje dat graag helpt en graag leert. Op school heeft ze het goed naar haar zin. Zij woont in een krottenwijk en haar ouders verdienen te weinig om het schoolgeld te betalen.

Mahesh is een hindoe jongetje dat op de **Prerana Waldorf-School** in **Hyderabad**, India, zit. Zijn vader werkt in een hotel en zijn moeder is ziek. Er is niet genoeg geld om naast de ziektekosten ook nog het schoolgeld te kunnen betalen. Zijn vorige school had hem daarom weggestuurd.

Phikolomzi zit in klas 9 van de **Max Stibbe Waldorf-School**, in **Pretoria**, Zuid-Afrika. Zijn ouders zijn zeer betrokken en ondersteunend voor de school. Phikolomzi is een slimme, sociale jongen met een brede interesse. In de klas vervult hij een voorbeeldfunctie vanwege zijn leidinggevende kwaliteiten. Zijn ouders verdienen niet genoeg om het schoolgeld te betalen.

Victor is een zachtaardige jongen die zich gelukkig en veilig voelt in de 2e klas van de **Max Stibbe Waldorf-School** in **Pretoria**, Zuid-Afrika. Sinds hij in de eerste klas op school kwam, is hij goed vooruit gegaan op sociaal, motorisch en kunstzinnig vlak. Zijn ouders zijn zeer betrokken bij de school maar verdienen niet genoeg om het schoolgeld te betalen.

Luke is een wakker, zonnig kind in klas 3 van de **Max Stibbe Waldorf-School**, in **Pretoria**, Zuid-Afrika. Hij geniet met volle teugen van alles wat hij doet. Hij heeft veel vrienden en zijn werk is altijd kleurrijk en goed verzorgd. Luke's adoptie moeder doet erg haar best om het schoolgeld bij elkaar te krijgen, maar kan daarbij hulp gebruiken.

Miriam is een vrolijk kind en de jongste van drie zusjes. Ze zit nu in de eerste klas van de **Aitiara-School** in **Botucatu**, Brazilië. Zij vindt het heerlijk om naar school te gaan. De ouders zijn erg betrokken bij de school maar verdienen te weinig om het hele schoolgeld te betalen.

Sai is 9 jaar en zit al vanaf zijn kleuterjaren op de **Prerana Waldorf-School** in **Hyderabad**, India. Zijn alleenstaande moeder is werkster op de school. Hij is actief, erg vrolijk en enthousiast. Hij moet nog leren netjes te werken maar doet erg goed zijn best. Welke 'goede petemoei of -vaar' wil helpen het schoolgeld te betalen?

Ziyanda van 9 woont in Nquebela Township bij haar grootouders. Zij zorgen ook voor haar broertje terwijl haar moeder werkt op een wijn-goed. Ziyanda zit sinds de kleuterklas op de **McGregor Waldorf-School** in **McGregor**, Zuid-Afrika. Als zij voldoende omhulling krijgt, voelt zij zich veilig en presteert ze steeds beter, vooral ook met Engels.